

ÅRSBERETNING
2023
Retten i Aarhus
(bemærkninger til årsnøgletal)

1. Indledning – kort præsentation af retten

Retten i Aarhus er en af landets største byretter og har til huse i to smukke gamle bygninger på Vester Allé 10 og 12 i Aarhus C.

Retten i Aarhus har ca. 105 medarbejdere, heraf ca. 36 jurister fordelt mellem dommere, retsassessorer og dommerfuldmægtige, ca. 57 kontorfunktionærer, 8 vagt- og servicemedarbejdere, 4 elever og et varierende antal deltidsansatte jurastuderende.

2. Bemærkninger til resultatet i 2022

Retten fik i 2022 have to yderligere midlertidige dommerstillinger til bunkebekæmpelse. Det var ikke muligt at besætte den ene af stillingerne før 1. april 2022, mens den anden stilling har været besat hele året.

Retten har været nødsaget til at foretage forandringer i ledelsen i strafferet som følge af funktionschefens barselsorlov. Det viste sig ved genopslag, at det ikke var muligt at besætte stillingen med en ekstern ansøger, og retten tilknyttede derfor en anden funktionschef og delvist en dommer til denne opgave. Der skete desuden større forandringer for medarbejderne i strafferetssekretariatet, og flere rutinerede medarbejdere opsagde deres stilling. Det har derfor været nødvendigt at reservere kapacitet til oplæring af en række nye medarbejdere. Der var desuden behov for ekstern konsulentbistand til opbygning af en velfungerende afdeling med forandring af fysiske rammer og inddeling af medarbejderne i mindre teams.

2.1. Effektivitet (aktivitet og produktivitet)

2.1.1. Straffesager

I 2022 har Retten i Aarhus fortsat haft særligt fokus på afviklingen af straffesager.

Retten har fra 2021 til 2022 haft en stigning i antallet af vægtede, afsluttede straffesager. I 2021 blev retten som følge af bl.a. Covid-19 situationen, i lighed med de andre retter, påvirket af et drastisk fald i afsluttede straffesager. Retten i Aarhus havde konkret et fald på 12% i 2021, som i 2022 blev vendt til en stigning på 2% i antallet af vægtede afsluttede sager.

Aktiviteten i straffesager har i 2022 derudover været påvirket af, at retten har forberedt og gennemført bl.a. 11 nævningesager med i alt 21 tiltalte og et stort antal arrestantsager, herunder domsmandssager med mange retsdage. Retten har endvidere gennemført hovedforhandling i 2 arrestantsager hver på mere end 25 retsdage.

Produktiviteten for straffesager er i 2022 faldet for jurister fra 93,2 til 84,8. Retten i Aarhus har i 2022 haft en væsentligt større fald i juristproduktionen på straffesager end landsgennemsnittet, som er faldet 2,2. Dette fald er blandt andet begrundet i gennemførelsen af de 2 meget langvarige domsmandssager, og faldet i produktiviteten for jurister kan bl.a. henføres til, at retten fejlagtigt har sluttet disse sager, hvor der var udpeget supplerende dommer, uden at retten har anført i sagernes slutførelse. Fejlen er rettet, og Domstolsstyrelsen er anmodet om reviderede produktivitetstal. Domstolsstyrelsen har tilkendegivet, at fejlen er

registeret, og at fremtidige tal vil blive revideret.

En del af faldet i produktiviteten kan derudover henregnes til rettens modtagne sagstyper i 2022, hvor de langvarige arrestantsager medfører øget skrive- og sagsbehandlingstid for retsformanden og evt. supplerende dommer, fordi skrivedage registreres ikke som retstid.

Produktiviteten er ligeledes påvirket af udsatte sager. Det fremgår af BLOND, at retten har haft en stigning i 2022 i antal "ekstra dage". Antallet af berammede retsdage for 2022 er på 1092, hvilket kun er 5 dage færre end i 2021. Til gengæld er antallet af "ekstra retsdage" steget med 30 dage fra 2021 til 2022. Det er afdelingsledelsen opfattelse, at stigningen i ekstra retsdage delvist kan henføres til retten i 1. og 2. – og delvist 3. kvartal af 2022, hvor retten fortsat oplevede mange udsættelser og aflysninger, som kunne henføres til Covid-19 situationen.

Øvrig nedgang i produktivitet kan bl.a. henregnes til stigning i antallet af arrester i retskredsen. Retten bruger øgede ressourcer på uddannelse af rettens forholdsvist mange fuldmægtige på strafferettens område, idet dette både har haft betydning for berammelsen af sagstyper, samt anvendt dommertid på oplæring både skriftligt og i retsledelse og egentlig dommerdeltagelse i sager, hvor dommerfuldmægtige har gennemført hovedforhandling.

Produktiviteten for kontorfunktionærer er steget fra 73,5 til 78,3. Denne stigning skyldes blandt andet, at nogle stillinger har været vakante i perioder. Produktiviteten for kontorfunktionærer er fortsat under landsgennemsnittet, men er dog steget i overensstemmelse med stigningen i landsgennemsnittets produktivitet.

2.1.2. Civile sager

Opgørelserne af aktivitet og produktivitet vedrørende civile sager omfatter blandt andet almindelige civile sager, småsager og familiesager.

Retten i Aarhus oplevede en stigning i antallet af vægtede afsluttede civile sager fra 2.625 i 2021 til 2.976 i 2022.

Produktiviteten målt blandt kontorfunktionærer i afdelingen steg væsentligt igen i 2022. Produktiviteten blandt kontorfunktionærer svarer dermed til den tredje bedste byret på landsplan.

Produktiviteten vedrørende civile sager for jurister er i 2022 steget væsentligt i forhold til 2021. Der er således anvendt færre juristressourcer til at afslutte flere sager. Dette må anses for særdeles tilfredsstillende.

2.1.3. Familiesager

I 2022 oplevede familieretten en mindre stigning i modtagne sager. Produktiviteten har også været stigende i 2022 sammenlignet med 2021, idet familieretten har afsluttet flere sager i 2022 end i 2021, herunder også forældreansvarssager om forældremyndighed, bopæl og samvær.

2.1.4. Fogedsager

Retten i Aarhus oplevede i 2022 en stigning i antallet af vægtede, afsluttede fogedsager på mere end 10%. Stigningen må i det væsentlige antages at være udtryk for en normalisering af sagsantallet efter, at dette har været reduceret betydeligt under Covid-19.

Fogedrettens produktivitet er i 2022 steget mere end 20% for jurister og kontorfunktionærer under et i forhold til 2021. Fogedrettens produktivitet er meget tilfredsstillende, idet den placerer fogedretten som Danmarks næstmest produktive fogedret i 2022. Kontor medarbejdernes produktivitet er desuden særdeles tilfredsstillende, idet denne er steget mere end 25% og placerer sig som den højeste i Danmark i 2022. Endelig er juristproduktiviteten, der er steget med mere end 10%, også meget tilfredsstillende.

2.1.5. Skiftesager

Retten i Aarhus har i 2022 oplevet et mindre fald i antallet af vægtede afsluttede insolvensskiftesager, men placerer sig fortsat som den største skifteret uden for Sø- og Handelsrettens område målt på insolvenssager.

Antallet af vægtede, afsluttede dødsboskiftesager er i 2022 steget med mere end 12% i forhold til 2021.

Skifterettens samlede produktivitet er i 2022 faldet med 7,6%, hvilket i særlig grad skyldes et meget stort ressourceforbrug til oplæring af især nye dommerfuldmægtige. Faldet dækker over en produktivitetsstigning for kontor medarbejderne på 7,5% og et fald i produktivitet for juristerne på 32,6%.

2.2.Sagsbehandlingstider (målopfyldelse og gennemsnitlige sagsbehandlingstider)

2.2.1. Straffesager

Retten i Aarhus opfyldte i 2022 ikke de vejledende mål for sagsbehandlingstiden for nævninge- og domsmandssager, tilståelsessager og sager uden domsmænd (øvrigt). Rettens gennemsnitlige sagsbehandlingstid på sagstyperne for de 80% hurtigst behandlede sager er steget fra 2021 til 2022, bortset fra tilståelsessager, som er uændret og VVV sager under 37 dage, som er steget fra 45% til 51%.

Årsagen til resultatet på gennemløbstiden på nævninge- og domsmandssager er, at retten fortsat har en stor ophobning af særligt domsmandssager, der medfører, at sager, der ikke er særligt prioriteret, har en meget lang sagsbehandlingstid. På grund af det store antal nævninge- og arrestantsager er det ikke lykkedes at få udlignet denne ophobning af straffesager.

Retten i Aarhus har i 2022 haft – og har fortsat i 2023 – fokus på, at udnytte ledig retstid til behandling af tilståelsessager med kort varsel. Retten i Aarhus har derfor en forventning om, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for tilståelsessager i 2023 vil ligge indenfor

det vejledende måltal.

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid på samtlige sagstyper er steget. Dette skyldes blandt andet, at en del af de berammede nævningesager blev udskudt grundet Covid-19, og for en nævningesag, at efterforskningen af sagen ikke var afsluttet før påbegyndelse af hovedforhandling.

Retten i Aarhus har trods de lange sagsbehandlingstider sluttet 12.262 sager, hvilket er 210 sager mere, end retten har modtaget.

2.2.2. Civile sager

Den gennemsnitlige sagsbehandlingsbehandlingstid for almindelige civile sager er steget fra 2021 til 2022, og det gældende mål for sagsbehandlingstid for denne sagstype er derfor ikke opfyldt for 2022. Årsagen hertil er blandt andet, at retten har modtaget et antal større domsmands- og nævningesager i 2022, hvilket blandt andet har medført omberømmelser af civile sager.

Civilretten har som følge af den manglende målopfyldelse på området fortsat fokus på, at sagsbehandlingstiden nedbringes. Dette forhold er indarbejdet i rettens handlingsplan for 2023.

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for småsager, der skal afgøres ved hovedforhandling, er steget en smule fra 2021 til 2022, men sagsbehandlingstiden ved retten i Aarhus må anses for tilfredsstillende, når der sammenlignes med øvrige byretter.

Retten i Aarhus har i 2022 nået målet om, at 80% af alle sager skal behandles inden for 122 dage. Sagsbehandlingstiden for denne sagstype er 115 dage, hvilket må anses for meget tilfredsstillende.

Endelig bemærkes det, at Retten i Aarhus igen i 2022 har opfyldt målet for sagsbehandlingstid for konkurskarantænesager.

2.2.3. Familiesager

Familieretten når målopfyldelsen i forhold til sager om fuldbyrdelse af samvær m.v., hvor sagsbehandlingstiden ligger i den bedste tredjedel set i forhold til andre byretter. Retten i Aarhus har den korteste sagsbehandlingstid på landsplan i forhold til prøvelsessagerne, der behandles i den forenkede familiesagsproces. Tvangsfuldbyrdelsessagerne bliver prioriteret i afdelingen. Der bliver lagt en plan for hver enkelt sag, så snart den bliver modtaget.

Familieretten anvender skemaer for prøvelsessagerne og fuldbyrdelsessagerne, så der altid er overblik over den aktuelle status i hver enkelt sag. Skemaer opdateres dagligt.

Familieretten kan ikke overholde de gældende mål for sagsbehandlingstiden i forhold til §§ 6-7 sagerne. Familieretten har aktuelt en længere sagsbehandlingstid end måltallet og en landsgennemsnittet. Årsagerne hertil skal findes i en svær berømmelsessituation ved Retten i Aarhus og hos advokater og stigningen i modtagne sager fra Familieretshuset.

Familieretten har i en række sager været nødt til at indhente børnesagkyndige erklæringer og observationsrapporter. Brug af prøveordninger er stigende, og dette har indflydelse på sagsbehandlingstiden, men retten benytter disse tiltag, der oftest vurderes at være den korrekte og mest forsvarlige måde til behandling en konkret sag.

2.2.4. Fogedsager

Fogedretten i Aarhus har i 2022 opfyldt de gældende mål for sagsbehandlingstiden vedrørende almindelige fogedsager, betalingspåkrav og særlige fogedsager. Vedrørende tvangsauktioner over fast ejendom, hvor ejendommen er solgt på eller efter 1. auktion, er alene 40% af ejendommene solgt inden for fristen på 5 måneder mod et mål på 80%. Retten har dog alene gennemført et ubetydeligt antal tvangsauktioner i 2022, hvorfor statistikgrundlaget er meget begrænset.

2.2.5. Skiftesager

Skifteretten i Aarhus har i 2022 opfyldt de gældende mål for sagsbehandlingstiden vedrørende tvangsopløsningssager og gældssaneringsager. Målopfyldelsen vedrørende udlevering af dødsboer var stigende i 2022, men ligger fortsat under måltallet.

Årsagen til den manglende målopfyldelse vedrørende sagsbehandlingstiden på dødsboområdet skal i særlig grad findes i det forhold, at afdelingen i 2022 fortsat manglede erfarne medarbejdere og har brugt betydelige ressourcer på oplæring.

Skifteretten har som følge af den manglende målopfyldelse på dødsboområdet fortsat fokus på, at sagsbehandlingstiden nedbringes. Dette forhold er indarbejdet i rettens handlingsplan for 2023.

2.3. Målopfyldelse for VVV-sager¹

Målopfyldelse for retten i Aarhus steg fra 2021 til 2022 fra 45% til 51%. Det bemærkes, at det samlede mål for VVV-sager i 2022 var, at 59% af sagerne skulle afgøres indenfor 37 dage. Gennemsnittet for byretterne lå i 2022 på 35%, mens den 5. bedste ret havde et resultat på 46%.

Retten i Aarhus har i 2022 fortsat haft fokus på overholdelse af 37-dages-fristen for målopfyldelsen for VVV-sager. Retten har fokus på hurtig berømmelse af sagerne i samarbejde med anklagemyndigheden og forsvarerne, ligesom retten i højere grad har gjort brug af muligheden for at beskikke en anden forsvarer, der har kunnet møde inden for fristen.

Retten i Aarhus har desuden fokus på hurtig berømmelse af sager om ungdomskriminalitet, hvor retten på målopfyldelsen for berømmelse af sager ligger lige under landsgennemsnittet.

Retten i Aarhus har i 2022 fortsat haft særlig berømmelsesfri kalendertid hos rettens dom-

¹ Ved en VVV-sag forstås sager, som anklagemyndigheden har markeret som værende en særlig prioriteret voldssag, voldtægtssag eller våbensag. VVV-sagerne er omfattet af en politisk målsætning om, at sagerne skal være løst inden for 37 dage.

mere til berømmelse af særligt prioriterede sager, herunder arrestantsager og nævningesager. Dette initiativ fortsætter i 2023. Ledelsen har derudover fortsat øget fokus på berømmelsesfri tid til hurtig berømmelse af disse sagstyper, så retten i mindre grad skal aflyse og omberamme ikke prioriterede sagstyper.

2.4. Udvalgte HR-nøgletal (sygefravær og personaleomsætning mv.)

Årsværksanden for generel ledelse og administration er faldet fra 12,7% i 2021 til 10,6% i 2022.

Sygefraværet er fra 2021 til 2022 faldet fra 18,3 til 15,7 sygedage i som gennemsnit pr. medarbejder. Retten havde fortsat et højt sygefravær. Sygefraværet skyldes i særlig grad 2 langtidssygefravær, der i betydelig grad har belastet rettens gennemsnitlige sygefravær. De 2 medarbejdere er ikke længere ansat. Der har endvidere været barselsrelateret sygefravær for flere medarbejdere, og en medarbejder med kritisk sygdom.

Personaleomsætningen er faldet fra 12,8 % i 2021 til 10,7 % i 2022, i det retten har iværksat en række initiativer til oplæring og fastholdelse af medarbejderne.

2.5. Eventuelle andre bemærkninger

Grundet bygningsmæssige udfordringer med vandindtrængning i Vester Allé 12 har særligt skifteretten i perioder været nødsaget til at foretage flytninger af kontorarbejdspladser. Dette har bevirket, at sagsbehandlingstiden er påvirket i negativ retning.

Retten har prioriteret at øge antallet af dommerfuldmægtige for at varetage opgaverne i specialafdelingerne og behandlingen af de mindre straffesager. Retten har 6 dommerfuldmægtige under grunduddannelse, hvilket har medført en ikke ubetydelig oplæringsopgave for rettens øvrige medarbejders, men retten lægger vægt på denne oplæring, og retten vil fortsat have fokus på rekruttering, oplæring og fastholdelse af netop denne medarbejdergrupper.

3. Udviklingsinitiativer 2023

Retten i Aarhus har fortsat haft fokus på nedbringelse og håndtering af gennemløbstiden på straffesager og særligt afviklingen af sager modtaget før 1. januar 2021. Retten har afsat to dommerårsværk til afvikling heraf i 2023.

Retten i Aarhus har i 2022 haft et tæt samarbejde med anklagemyndigheden om at øge antallet af retsdage til behandling af straffesager, og retten har iværksat initiativer til at udnytte retsdage med anklagemyndigheden til fylde retsdage.

Retten i Aarhus har haft fokus på afvikling af tilståelsessager, og de registrerede gennemløbstider er udtryk for, at hovedforhandlingen i de ældre tilståelsessager er gennemført. Det er forventningen, at måltallene for 2023, som følge af 2022 indsatsen, vil være opfyldt for denne sagskategori.

Retten har i 2023 særligt fokus på at tilknytte konstitueret dommere ved retten i kortere eller længere perioder til afvikling af særligt straffesager. Dette sker for at nedbringe ophobningen af ældre straffesager, men også for at afvikle hovedforhandlingen i civile sager.